Către: **Dlui Dumitru ALAIBA, Ministrul Dezvoltării Economice și Digitalizării**

Nr. 07/23-EC din 6 martie 2023

Ref: Proiectul HG cu privire la aprobarea regulamentelor și regulilor din comerțul interior

Stimate Domnule Ministru,

Asociația Businessului European (EBA Moldova), urmare a consultărilor publice demarate și promovării modificărilor la Proiectul Hotărârii de Guvern privind aprobarea regulamentelor și regulilor din comerțul interior și comunică următoarele.

Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului ”Regulile de desfășurare a activității de comerț”

Redacția actuală	**Comentariu**
8. Programul de activitate al unităților comerciale se afișează la intrarea în unitate, la un loc vizibil din exterior cu indicarea zilelor de muncă și odihnă, precum și a intervalului orelor de muncă și a pauzei de masă.	Art. 21/2 alin. 1 Legea 231/2010 face referire la ”regim de lucru” sau ”programul/orarul de funcționare”. Recomandăm utilizarea noțiunilor din Legea 231/2010, pentru a nu crea confuzii. Programul de muncă (ore de munca) mai mult se refera la salariați/angajați
9. În cazul lipsei de reglementări în Regulamentul de comerț local, programul de activitate a unităților comerciale nu poate depăși limitele orelor 07.00 – 22.00, cu excepţia unităților comerciale, specificul activității cărora presupune un alt regim de activitate (de ex., unitate de cazare, discobar, etc.)	Programul de activitate a unității comerciale este stabilit in notificarea de inițiere a activității de comerț (L 231/2010). Pct. 9 deviază de la legea respectiva, astfel propunem excluderea pct. 9. Această reglementare este abuzivă, contravine prevederilor legii 231/2010 și este formulată mult prea vag. **SAU** de expus în redacția nouă cu următorul cuprins: „9. .....Fiecare unitatea comercială are dreptul să stabilească programul de activitate propriu în conformitate cu legislația în vigoare”;
13. Comerciantul este responsabil de siguranța și calitatea mărfurilor expuse spre comercializare, prin asigurarea condițiilor de păstrare stabilite de legislație, precum și a cerințelor furnizorului/producătorului. Comerciantul este obligat să supravegheze calitatea mărfurilor comercializate şi, în caz de depistare a înrăutățirii indicilor calității mărfurilor până la expirarea termenelor de valabilitate, să le excludă din comerț.	Se propune excluderea pct. 13 deoarece contrazice: a) Constituției Republicii Moldova, anume: art. 1 al. (3); art. 9 al. (3); art.15; art. 46; art. 54; art. 126; art. 127; b) Legii 845/1992, anume: art. 1 al. 1.; art. 6; art. 8. al.2.;
14. Personalul unității comerciale poartă ecuson cu indicarea prenumelui, numelui și funcției.	Propunem indicarea doar a prenumelui (pentru facilitarea adresării) și a funcției doar la cadrele de conducere (irelevant pentru lucrătorii comerciali).
16. Comerciantul este obligat să dispună de documente, pe suport de hârtie sau în format electronic, ce atestă calitatea și siguranța	Considerăm de specificat termenul de păstrare a acestor documente de către comerciant. Propunem completarea: Cumpărătorul va păstra

(inofensivitatea) produselor. Comerciantul este obligat să ofere consumatorului link-ul la paginile web respective sau să imprime actul, la solicitarea consumatorului.	și respectiv are obligația sa ofere consumatorului documentele nominalizate pe perioada aflării stocului in vânzare, inclusiv pentru perioada termenului de valabilitate a produselor comercializate.
22. Unităţile comerciale sunt obligate să asigure respectarea drepturilor consumatorilor, conform Legii nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor Informarea consumatorilor despre produsele și serviciile oferite se realizează în conformitate cu prevederile Capitolului V din Legea nr. 105/2003	Urmează a fi exclusă, este o simpla trimitere la o alta lege. Mai multe puncte din regulament fac doar trimiteri la alte acte normative sau copiază anumite norme din alte norme deja existente, si nu conțin norme de reglementare, fapt ce asimilează Regulamentul mai mult cu un ghid.
24. Valorificarea tichetelor de masă de către unitățile comerciale se efectuează în conformitate cu prevederile Legii nr.166/2017 cu privire la tichetele de masă și ale Regulamentului cu privire la modul de operare cu tichetele de masa, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 227/2018	Nu conține careva Reglementari noi, face doar trimitere la alte acte. De exclus
25. Pregătirea pentru comercializare, inclusiv plasarea mărfurilor pe rafturi şi în vitrine potrivit sortimentului disponibil, se face în afara orelor de deservire a consumatorilor. Se permite suplinirea, după caz, a rafturilor în orele de program. Astfel de activități nu sunt considerate ca încălcare a programului de activitate.	Sunt utilizate, dar nu sunt explicate următoarele noțiuni: „pregătirea pentru comercializare" plasarea mărfurilor pe rafturi"," suplinirea rafturilor". Se permite suplinirea, DUPA CAZ, a rafturilor în orele de program. De exclus punctul respectiv, deoarece conține noțiuni neclare. Mai mult este o supra reglementare , deoarece tine de activitatea operaționala a fiecărui comerciant. „după caz" - este o norma vaga si neclara.
33. Se interzice vânzarea mărfurilor din suprafețele neincluse în suprafața comercială a unității comerciale, precum şi în afara orelor stabilite de program, cu excepția situațiilor descrise la pct. 9.	Tine de activitatea operațională a comerciantului. In cazul in care se solicita o cantitate mai mare, de ce mărfurile nu pot fi ridicate/vândute de la depozit.
40. În cazul în care marfa are un anumit termen de garanţie, comerciantul emite actul de garanție cu indicarea datei comercializării și elementelor de identificare a produsului, termenului de garanţie, domeniului teritorial al garanţiei, modalităților de asigurare a garanţiei, denumirii şi adresei garantului (ale producătorului, vânzătorului şi ale întreprinderii specializate în deservire tehnică).	De modificat în certificat de garanție, astfel poate fi interpretat ca actul de garanție din pct. 40 si certificatul de garanție din pct. 41 sunt documente diferite. Mai mult, conținutul certificatului de garanție este reglementat de art. 18/4 din Legea 105/2003. Prin, pct. 40/41, are loc dublarea normelor menționate din Legea 105/2003.
41. Certificatul de garanţie se redactează în termeni simpli şi ușor de înţeles, în limba de stat și se semnează de către reprezentantul comerciantului, cu indicarea numelui și prenumelui acestuia.	Propunem excluderea pct. 40 și 41. Garanția se emite în conformitate cu prevederile Legii 105/2003. Vânzătorul/comerciantul emite actul de garanție doar în cazul garanției comerciale, care este o garanție facultativă oferită de către acesta. În cazul garanției de la producător, vânzătorul/comerciantul nu are obligații de emitere a unui act de garanție suplimentar.

	Totodată, formalitățile suplimentare de semnare a certificatului de garanție, este contrar tendinței de debirocratizare a proceselor comerciale și creează dezavantaj pentru consumatori în primul rând – în cazul în care certificatul de garanţie nu este contrasemnat, aceasta duce la nulitatea lui??
44. Intrarea copiilor cu vârsta de până la 6 ani în incinta unității de comerț cu autoservire se permite doar cu însoțirea unui matur.	Propunem completare: Totodată, fiecare unitate de comerț, in dependenta de specificul activității sale, poate stipula o vârsta mai mare pentru accesul minorilor însoțiți de un matur.
47. Transmiterea și recepționarea bunurilor în cadrul comerțului cu ridicata se efectuează în condiţiile Legii vânzării de mărfuri nr. 134/1994 și ale Codului civil nr. 1107/2002.	Deseori, vânzarea cu ridicata se realizează prin simpla întocmire a facturii fiscale, fără a întocmi contracte separate de vânzare-cumpărare conform art. 2, 9 din Legea 134/1994 sau Codului Civil. Acest pct. birocratizează relațiile dintre comercianți, fără a fi clară care este necesitatea.
Se propune includerea a unui Capitol nou: VI. AMBALAJ REUTILIZABIL	55. Unitățile comerciale ce au in vânzare produse comercializate in ambalaj reutilizabil sunt obligate sa asigure un sistem de evidenta si de circulație a ambalajului reutilizabil. Unitățile comerciale vor informa consumatorii despre produsele care sunt comercializate in ambalaje reutilizabile. 56. La comercializarea producției in ambalaj reutilizabil unitățile comerciale vor comercializa separat si vor indica in bonuri fiscal la poziții separate producția comercializata si ambalajul reutilizabil comercializat către consumator. 57. Unitățile comerciale vor accepta de la consumatori returul ambalajului reutilizabil pentru produsele care sunt comercializate de comerciant in ambalaj reutilizabil in cadrul unității comerciale. La returnarea ambalajului reutilizabil de către consumator comerciantul va verifica integritatea ambalajului restituit si la constatarea integrității acestuia va oferi consumatorului fie o nota de credit, pe care consumatorul o va putea utiliza in cadrul unității comerciale, sau contravaloarea ambalajului reutilizabil. 58. Unitățile comerciale vor asigura condițiile necesare pentru evidenta, recepționarea si depozitarea ambalajului reutilizabil. 59. Unitățile comerciale vor informa consumatorii despre aplicarea sistemului de depozit pentru produsele comercializate in ambalaj reutilizabil.

Anexa nr. 3 la Hotărârea Guvernului ”Regulamentul privind modul de indicare a preţurilor produselor oferite spre comercializare consumatorilor”

Redacţia actuală	Comentariu
3. Prezentul Regulament se aplică: 1) comercializării produselor alimentare şi nealimentare, cu concretizările expuse la punctele 16-18 şi anexele nr.1 şi nr.2. 2) comercializării prin intermediul unităţilor de comerţ cu amănuntul, conform clasificării acestora în Legea nr. 231/2010, cu excepţia comerţului ambulant, care se desfăşoară prin intermediul altor unităţi decât pavilioanele și aparatele pentru vânzări; 3) tuturor tipurilor de vânzări cu amănuntul, inclusiv vânzărilor la distanţă, în cadrul comerţului electronic sau în afara suprafeţelor comerciale.	Se propune completarea cu subpunctul 4) având următorul conţinut: Produs ambalat în ambalaj reutilizabil - produs destinat pentru vânzare, plasat într-un ambalaj reutilizabil, comercializat in baza sistemului de depozit, pentru care, în cazul returnării, cumpărătorului ii este restituită valoarea depozitului.
5. Orice notificare de reducere a preţului indică preţul de referinţă (preţ de vânzare), aplicat de comerciant într-o perioadă determinată, înainte de aplicarea reducerii de preţ, ţinând cont de următoarele concretizări: 2 a) preţul de referinţă reprezintă cel mai scăzut preţ practicat de comerciant în perioada ultimelor 30 de zile înainte de data aplicării reducerii de preţ; b) în cazul produselor alimentare susceptibile a se deteriora sau a se perima rapid, preţul de referinţă reprezintă cel mai scăzut preţ practicat de comerciant în perioada de 2/3 din termenul de valabilitate, înainte de data aplicării reducerii de preţ. c) în cazul în care produsul a fost prezent pe piaţă mai puţin de 30 de zile, preţul de referinţă reprezintă cel mai mic preţ practicat de comerciant de la data punerii produsului pe piaţă, înainte de data aplicării reducerii de preţ; d) dacă reducerea de preţ este majorată treptat în perioada ultimelor 30 de zile, preţul de referinţă este considerat preţul fără reducere înainte de prima aplicare a reducerii de preţ.	De adus în concordanţă cu reglementările din Legea 231/2010: preţ de referinţă – cel mai scăzut preţ practicat de aceeaşi unitate comercială în perioada ultimelor 30 de zile sau după scurgerea a 2/3 din termenul de valabilitate a produselor alimentare, înainte de data aplicării preţului redus;
Se propune completarea anexei cu un punct nou, cu pnct.22: La comercializarea produselor in ambalaj reutilizabil unitatea comerciala indica preţul produsului fără ambalaj, aparte preţul ambalajului si preţul total al produsului cu tot cu ambalaj. Afişarea preturilor pentru produsele comercializate in ambalaj reutilizabil trebuie sa fie făcută in mod distinctiv si clar pentru consumator	Generarea, gestionarea și valorificarea deșeurilor constituie una dintre problemele cele mai stringente cu care se confruntă comunitatea internaţională, inclusiv ţara noastră. Astfel, întru protecţia mediului și a sănătăţii populaţiei, cu scopul de a preveni și reduce efectele adverse determinate de generarea deșeurilor, Republica Moldova și-a asumat angajamentul de a valorifica, inclusiv prin reutilizare deșeurile de ambalaje,

ca ambalajul produsului este reutilizabil si la restituirea ambalajului poate fi recuperat prețul de depozit	setând obiectivul de valorificare a minimum 50% din greutatea deșeurilor de ambalaje, până în 2029. În prezent, ÎM"Efes Vitanta Moldova Brewery"SA este unul dintre putinii producători din Republica Moldova ce comercializează producția sa în ambalaj reutilizabil. Cu toate acestea, în pofida tuturor eforturilor depuse de companie, de promovare a principiilor de grijă față de mediu și de reutilizare a ambalajului, în ultimii ani se constată o descreștere a ratei de returnare. Aceasta se datorează în primul rând insuficienței cadrului normativ cu caracter imperativ, dar si rezistența punctelor de vânzări, de a se implica in procesul de colectare a ambalajului reutilizabil, practică demult acceptată și implementată pe scară largă în țările europene. Cadrul normativ ce reglementează în prezent regimul juridic al ambalajului reutilizabil este format din Legea privind deșeurile Nr.209 din 29.07.2016 și Hotărârea Guvernului Nr. 561 din 31.07.2020 pentru aprobarea regulamentului privind ambalajele și deșeurile de ambalaje. Legea privind deșeurile, în art. 42 lit. c) stabilește obligația producătorilor să asigure importul și fabricarea produselor alimentare și a mărfurilor de larg consum în ambalaje reutilizabile și reciclabile, inofensive pentru mediu, precum și colectarea și recuperarea ambalajelor proprii sau importate, să nu admită ambalarea excesivă, conform prevederilor prezentei legi și cerințelor aprobate de Guvern. La rândul său, Hotărârea Guvernului Nr. 561 ne oferă o definiție a noțiunii de ambalaj reutilizabil, fiind: ambalaj refolosit pentru același scop, a cărui returnare de către consumator ori comerciant este asigurată de plata unei sume-sistem depozit, prin reachiziționare sau altfel. Același act normativ ne oferă și definiția de sistem depozit – sistem prin care cumpărătorul, la achiziționarea unui produs ambalat într-un ambalaj reutilizabil, plătește vânzătorului o sumă de bani care îi este rambursată atunci când ambalajul este returnat. Mecanismul de operare a sistemului de depozit este reglementat de Hotărârea Guvernului Nr. 561, care stabilește: 33. Producătorii care fabrică și/sau comercializează produse ambalate în ambalaje reutilizabile aplică sistemul depozit în vederea

	asigurării unui număr optim de cicluri de utilizare a acestora. 35. Producătorii care plasează pe piață sau care distribuie produse ambalate în ambalaje reutilizabile primesc ambalajele reutilizabile și rambursează valoarea de depozit. 36. Producătorii care comercializează către consumatorii finali produse ambalate în ambalaje reutilizabile organizează puncte de colectare a acestora, primesc ambalajele reutilizabile la schimb și, după caz, rambursează valoarea de depozit. Totuși, analizând cadrul normativ existent la ziua de azi vedem că legiuitorul nu prescrie nici o obligație sau responsabilitate pentru punctele de vânzări ce comercializează producția în ambalaj reutilizabil, cu toate ca rolul punctelor de vânzări in relația dintre producător-consumator este una decisiva, punctele de vânzări având rolul de subiect ce intermediază întreg procesul de circulație a ambalajului reutilizabil, iar in condițiile in care punctele de vânzări nu doresc sa își asume vreo responsabilitate si sa se implice sub nici o forma in circulația ambalajului reutilizabil constatam ca orice efort din partea producătorilor este zădărnicit, iar orice cadru normativ este ineficient.

Rămânem la dispoziția Dumneavoastră pentru clarificări necesare și mizăm pe abordarea obiectivă în suportul agenților economici din Republica Moldova.

Cu respect,

Mariana RUFA,
Director Executiv
Asociația Businessului European

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md

Ex: eugen.cozmulici@eba.md
Tel: 079188919